

STOPAIDS
BØSSERNES HIV-ORGANISATION

PEP

SEX MELLEM MÆND

PEP

Intro	3
Hvad er PEP	4
Hvor effektivt virker PEP?	4
Kan PEP erstatte sikker sex?	4
Hvor hurtigt skal man reagere?	4
Hvor får man en PEP-behandling?	6
Hvornår anbefales PEP efter sex?	7
Hvad gør PEP?	10
Hvad består PEP af?	10
Er der risiko for bivirkninger?	10
Hvad kan man gøre, hvis man får bivirkninger?	11
Hvordan finder man ud af, om PEP har virket?	11
Er PEP relevant for hiv-positive?	12
Hvor kan man få rådgivning om PEP?	13
Hvad mener STOP AIDS?	13
Kort og godt – Fakta om PEP	14
Rådgivning.	15

I denne pjece kan du læse om PEP.

PEP er en medicinsk behandling, som kan forhindre, at du bliver hiv-smittet, selv om du har været udsat for hiv-smitte.

PEP gives normalt i to forskellige tilfælde:

- hvis du har været udsat for hiv-smitte gennem dit arbejde
- hvis du har været udsat for hiv-smitte gennem sex

Denne pjece fokuserer på muligheden for PEP efter sex blandt bøsser og andre mænd har sex med mænd. Smitterisikoen kan være opstået, fordi kondomet er sprunget eller gledet af. Men smitterisikoen kan også være opstået på grund af usikker sex.

PEP er ikke en erstatning for sikker sex. Den bedste måde at nedsætte risikoen for at blive smittet med hiv eller at smitte andre, er ved at følge sikker sex-rådene:

Sikker sex-rådene er:

Brug kondom og glidecreme, når du boller, og undgå sæd i munden. Glidecremen skal være vandbaseret eller silikone-baseret.

Denne pjece er skrevet til bøsser og andre mænd, der har sex med mænd. Pjecen er udsendt af STOP AIDS – Bøssernes hiv-organisation.

Hvad er PEP?

PEP er en behandling, som kan forhindre, at du bliver hiv-smittet, selv om du har været udsat for hiv-smitte.

PEP står for *Post-Ekspositions-Profylakse*, som direkte oversat betyder *Efter Smitteudsættelse Beskyttelse*. PEP er altså en smitteforebyggende behandling, efter at man har været udsat for hiv-smitte.

Hvor effektivt virker PEP?

PEP nedsætter risikoen for hiv-smitte væsentligt. Risikoen fjernes dog ikke helt. Hvor meget risikoen nedsættes, ved man ikke med sikkerhed. Men en undersøgelse i forbindelse med stikuheld tyder på, at PEP nedsætter risikoen for hiv-smitte med omkring 80 procent.

Kan PEP erstatte sikker sex?

PEP forhindrer ikke altid hiv-smitte, og PEP kan medføre store ulemper i de 28 dage, man tager medicinen. Derfor er PEP på ingen måde en erstatning for sikker sex.

Den bedste måde at undgå hiv-smitte er at følge sikker sex-rådene: Brug kondom og glidecreme, når du boller, og undgå sæd i munden. Glidecremen skal være vandbaseret eller silikonebaseret.

Hvor hurtigt skal man reagere?

Jo hurtigere du begynder med behandlingen, jo større chance er der for, at PEP forhindrer hiv-smitte. Er der gået over 24 timer, siden du var udsat for hiv-smitte, kan du normalt ikke få PEP.

Hvor får man en PEP-behandling?

I Danmark kan du få PEP ved at henvende dig til et af de hospitaler, som tilbyder behandling af hiv-positive:

- Rigshospitalet i København
- Hvidovre Hospital
- Skejby Sygehus, Århus
- Odense Universitets hospital
- Aalborg Sygehus Syd
- Regionshospitalet Herning
- Kolding Sygehus
- Helsingør Sygehus

Normalt skal du henvende dig til hospitalets infektionsmedicinske afdeling. På Aalborg Sygehus Syd, på Regionshospitalet Herning og på Helsingør Sygehus skal du dog i første omgang henvende dig til skadestuen.

Hvis du er i tvivl, så ring til hospitalet og bed om at komme til at tale med hospitalets infektionsmedicinske afdeling. Kommer du til at tale med en medarbejder, som du føler ikke ved nok om PEP, kan det skyldes, at især de mindre hospitaler kun sjældent får henvendelser om PEP.

I sådan et tilfælde er det vigtigt, at du insisterer, og at du ikke lader dig affærdige med svar som, at du må ringe igen på mandag i normal arbejdstid. Gør opmærksom på, at din situation er akut: PEP-behandlingen skal påbegyndes hurtigst muligt, så du er i din gode ret til at ringe på alle tider af døgnet.

Du kan få yderligere oplysninger om hospitalerne ved at ringe til Sikker6.info på 33 91 11 19. Du kan også henvende dig direkte til et af hospitalerne.

Hvornår anbefales PEP efter sex?

Om du kan få PEP, afgøres af den læge, som du kommer til at tale med. Han skal vurdere den risiko, du har været udsat for, og på den baggrund beslutte, om der er tilstrækkelig grund til, at du starter på en PEP-behandling.

Normalt kan du få PEP i følgende tilfælde:

- hvis du har været den aktive part i analsex – og du tror eller ved, at sexpartneren er hiv-positiv.
- hvis du har været den passive part i analsex – også selv om du ikke kender sexpartnerens hiv-status.

I disse tilfælde anbefales PEP af de læger, som har størst viden om hiv-behandling i Danmark.*

I princippet kan du få PEP, uanset om kondomet sprang eller gled af, eller om du har haft usikker sex. Vær dog opmærksom på, at lægerne mener, at PEP bør være en forholdsvis sjælden behandling.

Hvis du er i tvivl om sexpartnerens hiv-status, er det en god idé, hvis du kan overtale ham til at tage med på hospitalet. Gennem en hurtig hiv-test kan lægen teste ham for hiv og dermed bedre afgøre, om der er grund til, at du skal gennem de 28 dage i PEP-behandling.

Normalt kan du ikke få PEP efter oralsex. Det skyldes, at risikoen for hiv-smitte vurderes at være for lille til at starte en PEP-behandling.

* Anbefalingerne er udarbejdet af Dansk Selskab for Infektionsmedicin. Læs eventuelt mere på hjemmesiden www.dsinfm.dk

Hvad gør PEP?

Hvis du reagerer hurtigt efter, at du har været udsat for en smitterisiko, giver PEP dig en chance for at få hiv-virus slået ihjel, inden hiv-virus når at dele sig og bide sig permanent fast i dine hvide blodceller.

Hvad består PEP af?

PEP består af samme medicin, som hiv-positive tager for at undgå at udvikle aids. En PEP-behandling indebærer altså, at man skal tage en medicincocktail, som svarer til en af de kombinationsbehandlinger, som en hiv-positiv i medicinsk behandling får. Dog med den betydelige forskel, at PEP-behandlingen 'kun' varer 28 dage, mens den hiv-positiv må være indstillet på at tage hiv-medicin resten af livet.

Uanset om man skal tage medicin resten af livet, eller om man kan nøjes med 28 dage, kan det være svært at huske at tage medicinen hver dag på faste tidspunkter. Men hvis du glemmer at tage medicinen, stiger risikoen for, at hiv-smitten bider sig permanent fast i dine blodceller.

PEP-behandlingen vil normalt bestå af tre forskellige former for hiv-medicin, som sammen er nødvendige for at nedsætte risikoen for, at du bliver smittet med hiv.

Er der risiko for bivirkninger?

Ligesom hiv-positive kan få bivirkninger af hiv-medicin, kan du også risikere at få bivirkninger af PEP. Halvdelen af PEP-behandlede får bivirkninger, og de mest udbredte bivirkninger er diaré, kvalme, træthed og hovedpine.

Hvis du og din læge beslutter, at PEP-behandlingen skal gives, vil du blive tilbudt et kontrolbesøg efter 14 dage for at vurdere eventuelle bivirkninger.

Hvad kan man gøre, hvis man får bivirkninger?

Nogle bivirkninger kan afhjælpes med for eksempel kvalmestillende medicin. Hvis du har bivirkninger under PEP-behandlingen, kan du tale med en læge på det hospital, der har givet PEP-behandlingen

Hvordan finder man ud af, om PEP har virket?

Det får du afgjort ved at få taget en hiv-test. Hiv-testen viser, om du er blevet smittet med hiv, men først efter tre måneder fra du var udsat for hiv-smitte, kan testen med sikkerhed vise, om du er blevet smittet eller ej.

Viser det sig, at du er hiv-positiv, er det selvfølgelig en meget alvorlig besked. Alligevel kan det være en fordel at vide besked. Du vil blive tilbudt at få målt dit immunforsvar hver tredje måned, for at du og din læge kan vurdere, hvornår det er bedst for dig at starte med at tage hiv-medicin. Som hiv-positiv vil du have bedre chance for at leve længere og at undgå alvorlige sygdomme, hvis du begynder på hiv-medicin, inden immunforsvaret er alvorligt svækket.

Læs mere i STOP AIDS' pjese Hiv-test.

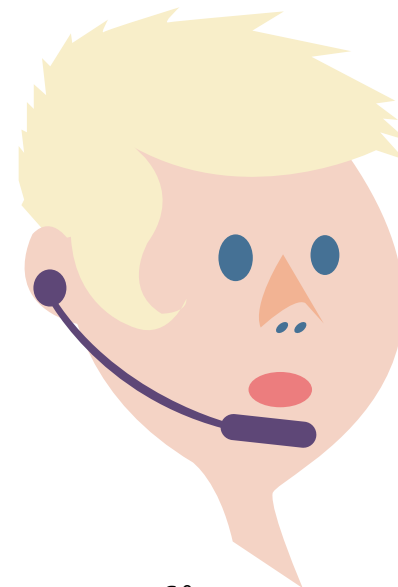
Er PEP relevant for hiv-positive?

Som hiv-positiv kan du være med til at forhindre, at din partner bliver smittet med hiv: Oplever I, at kondomet springer eller glider af, kan du fortælle partneren, at du er hiv-smittet, og at det er en god idé for ham at overveje en PEP-behandling.

Måske bliver han vred over, at du ikke på forhånd havde fortalt ham, at du var hiv-positiv. Omvendt kan det også være, at han bliver glad for, at du dermed giver ham en ekstra chance for at undgå hiv-smitte. Under alle omstændigheder har du ikke gjort noget ulovligt, eftersom I brugte kondom.

Til gengæld er det strafbart, hvis du som hiv-smittet har haft usikker sex og ikke på forhånd har fortalt din sexpartner, at du er hiv-smittet.

Som hiv-negativ kan du ikke automatisk regne med, at alle hiv-positive fortæller dig, at de er smittet med hiv. Nogle hiv-positive tør ikke fortælle det, fordi de er bange for, hvordan du vil reagere. Og andre hiv-positive kan ikke fortælle det, fordi de ikke selv har fundet ud af, at de er smittet med hiv.

Hvor kan man få rådgivning om PEP?

Du kan få rådgivning om PEP ved at ringe til Sikker6.info på 33 91 11 19. Du kan også få rådgivning ved at henvende dig til en infektionsmedicinsk læge på et af de hospitaler, som tilbyder PEP.

Hvad mener STOP AIDS?

STOP AIDS er enig med anbefalingerne fra Dansk Selskab for Infektionsmedicin. Det betyder, at vi opfordrer dig til at overveje en PEP-behandling, hvis du har været udsat for en væsentlig smitterisiko. Læs mere om, hvornår det kan være på side 7.

Det er op til dig selv at opveje fordele og ulemper ved en PEP-behandling. Men hvis uheldet er ude, er der kun kort tid til overvejelser, for PEP skal påbegyndes inden for 24 timer. Derfor kan det være en god idé, hvis du på forhånd har gjort dig nogle tanker om, hvad du mener om PEP.

Kort og godt

Fakta om PEP

PEP kan forhindre, at du bliver smittet med hiv

PEP virker dog ikke altid, og PEP kan give bivirkninger

PEP anbefales, når der er en væsentlig smitterisiko

PEP skal påbegyndes inden 24 timer

PEP gives på hospitaler, som behandler hiv-positive

PEP er ikke en erstatning for sikker sex

Rådgivning

Rådgivning og information om hiv og andre seksy sygdomme:

Sikker6.info:

telefon 33 91 11 19

sikker6.info

Rådgivning til hiv-positive og pårørende:

Rådgivning Øst (med lokaler i København):

telefon 33 32 58 60

Rådgivning Vest (med lokaler i Jylland og på Fyn):

telefon 70 22 58 68

hiv-danmark.dk

Mere om sex og hiv

Vil du læse mere om sex og hiv, kan du bestille STOP AIDS' øvrige pjecer Hiv og Smitteveje, Oralsex, Analsex, Sexikon, Hiv-test, Beyond Vanilla og Positiv Sex.

Er du interesseret i information om andre sexsygdomme end hiv, kan du bestille pjecen Sexsygdomme.

Du kan også downloade pjecerne på vores hjemmeside stopaids.dk.

Denne pjece er udgivet af:
STOP AIDS – Bøssernes hiv-organisation
Amagertorv 33, 3. sal, Postboks 190
1006 København K
33 11 29 11
stopaids@stopaids.dk
stopaids.dk

STOP AIDS – Bøssernes hiv-organisation – er en selvejende institution, hvis primære formål er at bekæmpe spredningen af hiv blandt bøsser og andre mænd, der har sex med mænd.

STOPAIDS.DK

2. UDGAVE, 2008